

Lyckad cyberattackövning mot styr och kontrollsystem inom elsektorn

Polisen har övat samverkan med andra aktörer i iPilot2017

– Cyberattack är ett högaktuellt område och vi har redan många exempel på s.k. överbelastningsattacker. Att öva är en viktig del i att utveckla, förbättra och fokusera på samarbete vid storskaliga och allvarliga IT-incidenter, säger projektledaren för övningen Göran Kessell vid NOA.

Övningens syfte var att vara nätverks- och kompetensuppbyggande för funktioner i Sverige som involveras vid cyberattacker mot kärntekniska anläggningar eller annan elproduktion. Försvarshögskolan ledde övningen och Totalförsvarets forskningsinstitut ansvarade för att driva och konfigurera övningsmiljö. Initiativet till övningen togs av en sedan länge etablerad samverkansgrupp för skydd av kärntekniska anläggningar, där Polisen ingår.

Övningens två delar och hur resultatet tillvaratas

Den 16 – 19 oktober utfördes en teknisk övning, en simulerad cyberattack mot it- samt styr- och kontrollsystem som liknar de som finns vid svenska kärnkraftverk. Myndigheter och representanter från kärnkraftverken deltog samt även representanter från det internationella atomenergiorganet, IAEA.

Den 7 november genomfördes en övning i seminarieform där ansvar och roller i lednings- och styrfunktioner diskuterades och utvärderades.

Slutsatserna från övningen ska nu sammanfattas i en omfattande utvärderingsrapport. Metodiken som använts kommer att spridas till IAEA som hade ett 30-tal observatörer från olika länder på plats vid den tekniska övningen. Intresset finns för att genomföra liknande övningar i andra länder.

Fortsatt arbete

– De som har deltagit i övningarna har varit mycket positiva. Det märks att det finns ett uppdämt behov av samverkan och att skapa kontaktnät, något som är viktigt för att skapa förtroende mellan privata aktörer och myndigheter. Förtroende är grundbulten i

det brottsförebyggande arbetet, att man vågar påtala fel och brister utan att känna att man skadar varumärket, säger Göran Kessell.

Behovet av den här typen av övningar är stort. Problembilden är tydlig både i Sverige och internationellt. Men övningar i den här skalan är svåra att finansiera och det var stödet från EU:s fond för inre säkerhet som gjorde det möjligt att genomföra iPilot.

Samverkansgruppen ska träffas i december och planera fortsatt arbete.

– Det här är bara början, säger Göran Kessell.

Projektet har levererat en övningsgenererad cyberattack mot simulerad IT samt styr- och kontroll system. Miljön har varit relevant men inte identisk med sådan som återfinns vid svenska kärnkraftverk. Utöver myndigheters deltagande har även industrin deltagit i planering, övningarnas genomförande samt tillhörande utvärderingar.

Fler av de deltagande aktörerna har påbörjat ett internt arbete för att omhänderta de utvecklingsområden som identifierades under övningen.

David Lindahl representerar FOI, ansvarig myndighet för att driva och konfigurera övningsmiljön i projektet iPilot2017

IPilot17

iPILOT 2017 är delfinansierat av EU:s fond för inre säkerhet med 2 917 649 kronor, 75 procent av totala kostnaden. Elsäkerhetsfonden bidrar med 500 000 kronor.

iPILOT 2017 är ett samarbetsprojekt mellan Polismyndigheten, Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, (MSB) och Svenska kraftnät (SvK). och har beställts av samverkansgruppen för skydd av kärntekniska anläggningar, i vilken myndigheterna inklusive Kustbevakningen och Säkerhetspolisen ingår. I projektet involveras även aktörer från elsektorn, främst så kallade tillståndshavare – stora elbolag som av SSM beviljats tillstånd att driva en kärnteknisk anläggning.

Aktörerna har olika uppdrag:

- Tillståndshavarna och SSM ska förhindra radiologiska utsläpp eller stöld av radioaktiva ämnen
- Den elproducerande industrin och SvK ska förhindra störning av elproduktion
- Polisen ska kunna lagföra samt verka brottsförebyggande
- MSB utvärderar planering, genomförande och resultat och har ett intresse av att sprida erfarenheterna av övningen vidare till berörda aktörer

Text av: Camilla Duse
Kontakt: Göran Kessell